

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku "T. - Stal" Spółki z o.o.
oraz "T. - Inwest" Spółki z o.o.
przy uczestnictwie Syndyka masy upadłości "T. Al" - Spółki z o.o.
o wpis zmiany wierzyciela hipotecznego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 września 2012 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
oraz skargi kasacyjnej "V. – M." S.A.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 28 grudnia 2009 r.,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną "V. – M." S.A. w M.,**
- 2. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestnika postępowania,**
- 3. postanawia, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Uczestnik postępowania, Syndyk masy upadłości „T. Al” spółki z o.o. i „V.-M.” S.A., jako interwenient uboczny po stronie uczestnika, złożyli skargi kasacyjne od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 28 grudnia 2009 r., oddalającego apelacje wniesione przez tegoż uczestnika i przez interwenienta ubocznego po jego stronie, od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2009 r., którym Sąd Rejonowy utrzymał w mocy dokonany w dniu 16 sierpnia 2007 r. przez referendarza sądowego tego Sądu wpis w dziale IV księgi wieczystej nr ... hipotek kaucyjnych w kwocie po 275 000 zł na rzecz „T. Stal” spółki z o.o. i „T. Inwest” spółki z o.o. w miejsce poprzedniego wierzyciela ING Banku Śląskiego S.A., na rzecz którego wpisana była hipoteka kaucyjna w kwocie 550 000 zł. Powołując się na obie podstawy określone w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący wnieśli o „zmianę” zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosków „T. Stal” spółki z o.o. i „T. Inwest” spółki z o.o. o wpis zmiany wierzyciela hipotecznego ewentualnie o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W ramach pierwszej podstawy wskazali na naruszenie: art. 32 zd. trzecie ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), art. 5,

art. 245¹, art. 509 i art. 518 k.c., art. 11, art. 31 ust. 1, art. 79, art. 94, art. 102 ust. 1 i art. 108 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (jedn. tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.). W ramach drugiej postawy wskazali ogólnie na naruszenie przepisów postępowania, w szczególności w zakresie nierozpoznania przez sądy pierwszej i drugiej instancji wszystkich zarzutów zgłoszonych przez „V.-M.” S.A. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdzili, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii ujętych w pięciu pytaniach, a poza tym skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu naruszenia przez sądy niższych instancji przepisów postępowania, w szczególności w zakresie nierozpoznania wszystkich zarzutów zgłoszonych przez interwenienta, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy i godziło w prawo skarżącego do rzetelnego i sprawiedliwego postępowania sądowego.

Przystępując do wstępnej oceny wniesionych skarg kasacyjnych trzeba zauważyć, że, zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c., przepisy o procesie stosuje się do innych postępowań odpowiednio, czyli z uwzględnieniem specyfiki danego postępowania. Z tej przyczyny przepisy art. 75 – 83 k.p.c. o interwencji głównej i ubocznej, które są charakterystyczne dla procesu, nie mają zastosowania w postępowaniu nieprocesowym. Spółka „V.-M.” S.A. nie może zatem uzyskać w niniejszej sprawie, jako podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu wieczystoksięgowym, uregulowanym w art. 626¹ i nast. k.p.c., statusu interwenienta ubocznego. Nie może też uzyskać statusu uczestnika postępowania, gdyż w art. 626¹ § 2 k.p.c. ustawodawca zawęził krąg uczestników postępowania wieczystoksięgowego do wnioskodawcy oraz osób, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004 r., I CZ 48/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 108 i z dnia 9 stycznia 2008 r., II CZ 102/07, niepubl.). Spółka „V.-M.” S.A. nie należy do kręgu osób wymienionych w powołanym przepisie i nie jest też interwenientem ubocznym, wobec czego nie ma w niniejszej sprawie legitymacji do zaskarżenia kasacyjnego. Konstatacja ta

musi skutkować odrzuceniem wniesionej przez tę spółkę skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Analiza uzasadnienia skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika postępowania prowadzi natomiast do wniosku, że skarżący nie przytoczył przekonujących argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, skarżący powinien więc wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia wniesionej skargi. Skarżący nie uczynił zadość tym wymaganiom, ograniczył się bowiem do postawienia pytań, na które oczekuje odpowiedzi. Pomiął przy tym całkowicie okoliczność, że Sąd Najwyższy rozpoznawał już skargę kasacyjną w sprawie z wniosku „T. Stal” spółki z o.o. i „T. Inwest” spółki z o.o. przy uczestnictwie skarżącego o wpis zmiany wierzyciela hipotecznego z wpisanego dotąd ING Banku Śląskiego S.A. na rzecz wnioskodawczyń i w wydanym w tej sprawie postanowieniu z dnia 13 lutego 2009 r., II CSK 452/08 (niepubl.) rozważył kwestie, które skarżący ujął w przedstawionych pytaniach jako istotne zagadnienia prawne.

Skarżący nie przytoczył też przekonujących argumentów świadczących o oczywistej zasadności wniesionej skargi. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. O tak rozumianej oczywistości nie może być mowy, skoro podstawa kasacyjna z art. 398¹ § 1 pkt 2 k.p.c., która ma świadczyć o oczywistej zasadności wniesionej skargi nie została w ogóle prawidłowo wywiedziona. Uszło bowiem uwagi skarżącego, że strona powołująca się na

podstawę kasacyjną określoną w tym przepisie powinna wskazać przepisy postępowania, które miały doznać naruszenia oraz wyjaśnić, na czym to naruszenie polegało i jaki mogło mieć wpływ na wynik sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 82, z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 13/97, OSNC 1997 r. nr 8, poz. 114 i z dnia 2 kwietnia 1997 r., II CKN 98/96, OSNC 1997, nr 10, poz. 144 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1996 r., III CKN 14/96, OSP 1997, nr 3, poz. 65 i z dnia 8 sierpnia 2008 r., V CSK 87/08, OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 57).

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego uczestnika postępowania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. skargę kasacyjną „V.-M.” S.A. odrzucił, a na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej uczestnika postępowania do rozpoznania i zgodnie z art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. postanowił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.